

На основі наведених даних можна дійти висновку, що процес демократизації українського суспільства й активізація впливу громадян на діяльність органів державної влади за допомогою електронного урядування неможливі без допомоги публічних бібліотек України, які є невід'ємною складовою інформаційно-комунікаційної інфраструктури держави.

Т. В. Сидоренко

**СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
(НА ПРИКЛАДІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ)**

В утвердженні культурного потенціалу Півдня України важливу роль відіграють публічні бібліотеки, соціокультурна діяльність яких має багато спільного з діяльністю бібліотек інших регіонів України й водночас характеризується певними відмінностями, що враховують наявність етнічного складу населення, сталі традиції, рівень культурного розвитку, місцевий потенціал (зокрема краєзнавчий), тематичне наповнення форм соціокультурної діяльності (відповідно до потреб регіону та інтересів різних груп користувачів), розвиток партнерських відносин, активну співпрацю публічних бібліотек з обласними бібліотечними асоціаціями, проведення соціологічних досліджень, першість у створенні окремих продуктів бібліотечного виробництва, започаткування інтерактивних форм.

Для модернізації соціокультурної діяльності публічних бібліотек доцільнішим є створення нових підходів і форм подання інформації. Інформатизація та інтернетизація сприяла появі проєктів, програм, акцій, конкурсів, наповнених новими формами й контентом. Серед поширених проєктів публічних бібліотек можна назвати інтернет-проєкти: «Херсонщини достойні імена» (Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. А. Лавренюва); «Читання між боями» (Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва); «Віртуальний музей книги», «Ювілей моєї бібліотеки», «Книги у форматі дейзі» (Херсонська ОУНБ); «SchoolBookCrossing» (ВП «Миколаївська філія КНУКіМ, Херсонська обласна бібліотека для дітей); «Медіаосвіта» (бібліотеки Миколаєва, Херсона); «Звуковий силует Миколаєва» (Миколаївська міська бібліотека ім. М. Л. Кропивницького); інтернет-газета «Миколаїв літературний» (Науково-педагогічна бібліотека м. Миколаїв), «Казка на добраніч» (Херсонська обласна бібліотека для дітей) та ін. Усі проєкти інноваційні й користуються попитом.

Бібліотеки використовують різноманітні традиційні та інноваційні підходи в роботі з краєзнавства. Більшість заходів відбуваються в межах комплексної програми «Краєзнавство»: краєзнавчі читання; Топоровські читання, краєзнавчі історичні food-квести; заходи в межах краєзнавчо-інформаційного центру «Край», створеного на базі бібліотеки-філії № 18 ЦБС для дорослих м. Миколаїв; презентації книг, місцевих журналів; читацькі конференції; вечори-зустрічі з письменниками та поетами (зокрема й скайп-заходи), віртуальні виставки тощо. Активно проводяться акції з національно-патріотичного виховання: «Смаколики воїнам АТО»,

«Подаруй оберіг воїну», «Україна — це я», «Бібліотека українського воїна», «Читаймо книги про війну», «Пам'ятай, Україну захищають герої» (районні ЦБС Миколаївської області).

Використанню іншого формату популяризації літератури серед різних груп читачів/користувачів сприяють бібліотечні театри. У бібліотеках південного регіону України діють літературно-театральне кафе «Как на наши именины...» Херсонської обласної бібліотеки для дітей ім. Дніпрової Чайки; «Театральна вітальня» Одеської універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського; театр ситуацій та імпровізацій Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького м. Миколаїв; ляльковий театри; театральні студії.

Кожна публічна бібліотека регіону має клуби за інтересами або читачькі об'єднання, діяльність яких спрямована на підтримку духовних цінностей у суспільстві.

Публічні бібліотеки Півдня України мають потужний потенціал форм і методів соціокультурної діяльності, який використовується не повною мірою. Тільки частина бібліотек регіону створює буктрейлери, віртуальні виставки, веде блоги, представляє відеозаписи соціокультурних заходів на сайтах тощо. Перспективи подальших досліджень соціокультурної діяльності публічних бібліотек пов'язані з визначенням індикаторів ефективності соціокультурної діяльності, результатів упровадження інноваційних проектів для традиційного та віртуального просторів; психологічних аспектів впливу соціокультурної діяльності для читачів/користувачів.

М. О. Шевченко

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ФОНДІВ БІБЛІОТЕК

Останнім часом проблема формування електронного підфону бібліотек актуалізується, що пов'язано з інформатизацією та комп'ютеризацією суспільства: нині склалася ситуація, що характеризується дедалі активнішим використанням різноманітних видів електронної інформації. Саме ці чинники розвитку сучасного суспільства впливають на масштабне використання електронних видів документів та їх застосування в бібліотечній практиці. Необхідність повного й оперативного задоволення нових інформаційних потреб сучасних споживачів ставить перед бібліотеками завдання комплектування своїх фондів електронними документами.

Нині простежується тенденція, що характеризується збільшенням обсягів електронних фондів у бібліотеках різних типів і видів. Значна кількість бібліотек формують свої фонди електронними документами на фізичних носіях (оффлайновими) та онлайн-носами. Тобто електронний підфонд бібліотеки формується з локальних (створені самою бібліотекою або придбані нею, які переносяться та зберігаються на власному сервері) і віддалених (доступні через мережу інтернет) ресурсів.

Формування фонду електронних документів, незважаючи на тривалий час обговорення в наукових колах, є відносно новою бібліотечною